

ภาพลักษณ์ของตัวละครเชฟในภาพยนตร์แนวทำอาหาร

The Image of Chefs in Cooking Film

นิตา บุรณาวังค์

Nisa Buranapawang

ภาควิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

Humanity and Social science

วิทยาลัยดุสิตธานี

Dusit Thani College

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาพลักษณ์ของเชฟที่ปรากฏในภาพยนตร์แนวทำอาหารจำนวน 13 เรื่อง โดยศึกษาในด้านของ 1) แนวทางการวางโครงเรื่อง ทั้งโครงเรื่องหลักและโครงเรื่องรอง แก่นเรื่อง ปมขัดแย้ง ตัวละคร และการดำเนินเรื่อง 2) การประกอบสร้างตัวละคร โดยศึกษาผ่านบุคลิกภาพของตัวละคร บริบทแวดล้อมของตัวละคร และมุมมองต่อชีวิตหรือมุมมองต่อการทำงาน ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ประเด็นดังกล่าว มีผลต่อภาพลักษณ์และการประกอบสร้างของตัวละครภาพยนตร์เชฟที่ปรากฏในภาพยนตร์แนวทำอาหารเป็นอย่างมาก

คำสำคัญ : ภาพลักษณ์, เชฟ, ภาพยนตร์แนวทำอาหาร

Abstract

This research paper aims to study the image of chefs in 13 cooking films by studying the aspects of 1) Storyline approach which are theme, conflicts, characters, and the story 2) Creation of characters by studying through the personality of the characters, character context and perspective on life or perspective on work. The study found that those factors have a significant effect on the image and production of chef characters appearing in the cooking films.

Keywords: image, chef, cooking films

บทนำ

หากภาพยนตร์เป็นปรากฏการณ์ทางสังคม การสร้างสรรคภาพยนตร์ก็นับว่าเป็นกิจกรรมทางสังคมด้วยเช่นกัน โดยมีจุดประสงค์หลักคือ ผู้สร้างภาพยนตร์ต้องการสื่อสารบางสิ่งกับคนดู อาจเป็นบุคคลกลุ่มหนึ่ง หรืออาจจะครอบคลุมไปจนถึงบุคคลทั้งโลก โทมัส วอร์คอล (Thomasz Worchol) นักวิชาการภาพยนตร์และผู้กำกับชาวโปแลนด์ได้ให้นิยามไว้ว่า “ภาพยนตร์เป็นกระจกเงา เป็นสำนักเป็นผู้ศึกษาความเป็นไปของสังคม เป็นสื่อที่เปิดโอกาสให้เราได้ประเมินเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น” (กาญจนา แก้วเทพ, 2537) ภาพยนตร์จึงมีความสำคัญในแง่ของการเป็นกระจกสะท้อนสภาพสังคม จะเห็นได้ว่าภาพยนตร์ทำหน้าที่คล้ายกับวรรณกรรมซึ่งสามารถสะท้อนภาพให้เห็นความเป็นไปของสภาพสังคมรวมไปถึงวิถีการดำเนินชีวิตของบุคคลในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง แตกต่างแค่เพียงการรับข้อมูลตรงที่ วรรณกรรม มนุษย์รับข้อมูลด้วยการอ่าน ส่วนภาพยนตร์นั้นมนุษย์รับข้อมูลด้วยการดูและฟัง

ด้วยคุณลักษณะพิเศษของภาพยนตร์ที่ทำให้ผู้ชมเข้าถึงเรื่องราวอันซับซ้อนได้อย่างแนบเนียน ภาพยนตร์จึงยังเป็นสื่อที่มักถูกนำมาศึกษาในด้านต่าง ๆ รวมทั้งยังนำมาเป็นตัวแทนในการเสนอภาพลักษณ์ของอาชีพต่าง ๆ ในหลายลักษณะ ซึ่งส่วนใหญ่มักจะเป็นอาชีพที่ถูกมองจากคนวงนอกและไม่ทราบข้อเท็จจริง ซึ่งอาชีพ “เชฟ” หรือ “พ่อครัว” ก็เป็นอาชีพหนึ่งที่ได้รับนิยมนิยมและถูกนำมาเสนอผ่านตัวบทภาพยนตร์อย่างแพร่หลายในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา ผู้วิจัยได้เห็นมุมมองที่สะท้อนให้เห็นโลกหลังประตูห้องครัวผ่านตัวละครของเชฟในภาพยนตร์ ว่าเป็นอาชีพที่รับภาระอันหนักอึ้ง พื้นที่การทำงานรวมไปถึงการดำเนินชีวิต เป็นโลกที่เข้มข้นและยากที่คนวงนอกจะมีโอกาสไปสัมผัส ดังที่ เชฟจี ตัวละครตัวหนึ่งในภาพยนตร์เรื่อง Emperor's Cook up a Storm (2017) ได้กล่าวไว้ว่า “อาชีพเชฟเป็นอาชีพที่ยากที่สุดในโลก” ภาพลักษณ์ของคนในอาชีพเชฟจึงอาจไม่ได้เป็นไปอย่างที่เรารู้จักกันแต่แรก

เท่าที่ผ่านมา การศึกษาภาพยนตร์มักจะเกี่ยวข้องกับศาสตร์ที่ว่าด้วยทฤษฎีทางภาพยนตร์อันอยู่บนพื้นฐานของทฤษฎีตะวันตก หรือทฤษฎีทางวัฒนธรรมศึกษา (อัษฎสิทธิ์ ชัยพร, 2559) ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการศึกษารูปแบบการนำเสนอภาพลักษณ์ของตัวละครที่ประกอบอาชีพเชฟในภาพยนตร์โดยใช้ทฤษฎีการวิเคราะห์วรรณกรรมจึงเป็น

เรื่องที่น่าสนใจ และยังสามารถนำมาซึ่งคำตอบเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของเชฟที่ได้จากภาพยนตร์ว่าเป็นอย่างไร ทั้งยังนำผลการวิเคราะห์ที่ได้มาอภิปรายกับข้อเท็จจริงเกี่ยวกับอาชีพเชฟและยังเป็นแนวทางหนึ่งที่มุ่งส่งเสริมพัฒนาต่อยอดอาชีพเชฟให้ได้รับความนิยมต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาภาพลักษณ์ของเชฟในภาพยนตร์แนวทำอาหาร

ขอบเขตการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาวิจัยจากสื่อดิจิทัล (ภาพยนตร์) จำนวน 13 เรื่อง ตัวละคร 12 ตัว โดยเลือกเฉพาะตัวละครเอกที่ประกอบอาชีพเชฟหรือมีบทบาทเทียบเท่ากับเชฟ

ตัวละคร	ชื่อภาพยนตร์	ประเทศผู้ผลิต
1. แก้วชีว จู	จากเรื่อง Eat Drink Man Women (1994)	ไต้หวัน
2. เคท อาร์มสตรอง	จากเรื่อง No Reservations (2007)	อเมริกา
3. ชง ซาน	จากเรื่อง Le Grand Chef ภาค 1 (2007)	เกาหลี
	จากเรื่อง Le Grand Chef ภาค 2 (2010)	
4. นิชิมูระ จุน	จากเรื่อง Chef of South Polar (2009)	ญี่ปุ่น
5. หวัง ปิง ยี่	จากเรื่อง Kung Fu Chef (2009)	ฮ่องกง
6. จูเลีย ไชน์	จากเรื่อง Julie & Julia (2009)	อเมริกา
7. อเล็กซอง วอลแลร์	จากเรื่อง The Chef (2012)	ฝรั่งเศส
8. คาร์ล แคลเปอรี	จากเรื่อง Chef (2014)	อเมริกา
9. ฮัสซัน คาคัม	จากเรื่อง 100 Foot Journey (2014)	อเมริกา
10. อัดัม โจนส์	จากเรื่อง Burnt (2016)	อเมริกา
11. ซาซากิ มิตสึรุ	จากเรื่อง The Last Recipe (2016)	ญี่ปุ่น
12. สกาย โก	จากเรื่อง Emperor's Cook up a Storm (2017)	ฮ่องกง

นิยามศัพท์เฉพาะ

ภาพลักษณ์ หมายถึง ภาพจำลองของสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งนำเสนอผ่านภาพยนตร์ โดยภาพของบุคคลลักษณะของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่ปรากฏต่อสาธารณชน ซึ่งผู้ที่พบเห็นหรือผู้คนในสังคมจะรับรู้ผ่านประสบการณ์โดยตรงหรือโดยอ้อมของตนเกิดเป็นภาพขึ้นภายในจิตใจ และมีอิทธิพลต่อการแสดงออกกับตัวละครนั้น

ตัวละครที่เป็นเชฟ หมายถึง ตัวละครที่ประกอบอาชีพทำอาหาร เคยประกอบอาชีพทำอาหาร เป็นหัวหน้าในการทำครัว หรือเป็นตัวละครที่มีความสามารถในการปรุงอาหารซึ่งได้รับการฝึกฝนอย่างชำนาญเฉพาะทาง และเชี่ยวชาญในทุกมิติของการจัดเตรียมอาหาร

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ในภาพยนตร์ที่มีตัวละครเอกเป็นเชฟ โดยมีขั้นตอนการศึกษาดังนี้

1. การศึกษาวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของตัวละครที่เป็นเชฟในภาพยนตร์แนวทำอาหารนี้ เป็นการวิจัยจากเอกสาร (Documentary research) โดยใช้หลักการวิจัยแบบกรณีศึกษาและการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ดังนี้

- 1.1 ศึกษาจากเอกสารปฐมภูมิ อันได้แก่ แผ่นภาพยนตร์ เว็บไซต์ภาพยนตร์
- 1.2 ศึกษาจากเอกสารทุติยภูมิ เช่น หนังสือ ตำรา นิตยสาร เว็บไซต์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เอกสารที่เกี่ยวข้องกับภาพยนตร์ การแสดง นักแสดง งานวิจัย บทความทางวิชาการ เอกสารวิชาการอื่นๆ
- 1.3 ศึกษาตัวละครเอกในภาพยนตร์โดยศึกษาจากการชมภาพยนตร์
- 1.4 ศึกษาแนวการสร้าง ลักษณะนิสัย กลวิธีการนำเสนอตัวละครเอกที่เป็นเชฟในภาพยนตร์ โดยดูจากภาพลักษณ์ภายนอกที่ปรากฏ บทพูด หรือการกระทำ

โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของตัวละครที่เป็นเชฟในภาพยนตร์แนวทำอาหารทั้งของประเทศทางตะวันออกและประเทศทางตะวันตก ตั้งแต่ช่วงปี 1990-2017 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ภาพยนตร์แนวทำอาหารได้รับความนิยมในกลุ่มผู้ชมเป็นอย่างมาก และยังผลิตรายอย่างสม่ำเสมอ

2. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
ผู้วิจัยทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างภาพยนตร์ที่มีตัวละครที่เป็นเซฟแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยครอบคลุมตั้งแต่ช่วงปี 1994-2017 จำนวน 13 เรื่อง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
 - 3.1 ภาพยนตร์ ทั้งหมด 13 เรื่อง ตัวละคร 12 ตัว
 - 3.2 ศึกษาการนำเสนอภาพลักษณ์ของเซฟในภาพยนตร์แนวทำอาหาร
 - แนวทางการวางโครงเรื่อง
 - แก่นเรื่อง
 - ปมขัดแย้ง
 - ตัวละคร
 - การดำเนินเรื่อง
 - การประกอบสร้างตัวละครเอก
 - บุคลิกภาพของตัวละครเอก
 - บริบทแวดล้อมของตัวละครเอก
 - มุมมองต่อชีวิตและการทำงาน
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
การเก็บข้อมูลทุติยภูมิ เป็นการค้นคว้าข้อมูลต่าง ๆ ที่ผู้อื่นจัดทำไว้แล้ว เช่น
 - 4.1 ศึกษาจากเอกสารปฐมภูมิ อันได้แก่ แผ่นภาพยนตร์ เว็บไซต์ภาพยนตร์
 - 4.2 ศึกษาจากเอกสารทุติยภูมิ เช่น หนังสือ ตำรา นิตยสาร เว็บไซต์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เอกสารที่เกี่ยวข้องกับภาพยนตร์ การแสดง นักแสดง งานวิจัย บทความวิทยานิพนธ์ เอกสารวิชาการอื่น ๆ
 - 4.3 การศึกษาตัวละครเอกในภาพยนตร์โดยศึกษาจากการชมภาพยนตร์ และศึกษาแนวการสร้างลักษณะนิสัย กลวิธีการนำเสนอตัวละครเอกที่เป็นเซฟในภาพยนตร์ โดยดูจากภาพลักษณ์ภายนอกที่ปรากฏบทพูด หรือการกระทำ
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
การศึกษาวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของตัวละครที่เป็นเซฟในภาพยนตร์แนวทำอาหารทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากสื่อดิจิทัลประเภทภาพยนตร์แนวทำอาหาร จำนวน 13 เรื่อง

6. การนำเสนอข้อมูล

ในการนำเสนอข้อมูล ผู้วิจัยจะนำเสนอรายงานการวิจัยโดยใช้วิธีพรรณนาอย่างมีระบบ (Analysis Description) ซึ่งผลของการวิเคราะห์จะนำมาทั้งจากภาพยนตร์และเอกสารประกอบกันไป และในการเขียนรายงานการวิจัยจะอธิบายรายละเอียดที่ได้จากการวิเคราะห์ตามประเด็นที่ศึกษา โดยจะอภิปรายผลตามแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษา

1.1 แนวทางการวางโครงเรื่อง

ภาพยนตร์ทั้ง 13 เรื่อง มีโครงเรื่องหลักต่างสะท้อนถึงความมานะพยายาม มุ่งมั่นไปสู่ความเป็นเชฟมืออาชีพ หรือมุ่งไปสู่เชฟมิชลินซึ่งถือว่าเป็นจุดสูงสุดของอาชีพเชฟ ซึ่งทำยที่สุดแล้ว ตัวละครเอกทุกเรื่องล้วนค้นพบจุดประสงค์ที่แท้จริงของตนเองว่าพวกเขาล้วนแต่แสวงหาความหมายของการเป็นเชฟ ซึ่งบางครั้งบุคคลที่เป็นเชฟไม่จำเป็นต้องมีดาวมิชลินเสมอไป

ส่วนโครงเรื่องรองสะท้อนออกมาในลักษณะที่ต่างกัน อาจเกี่ยวกับปมปัญหาชีวิตของเชฟแต่ละคนที่ต้องพยายามคลี่คลายให้ได้ ไม่ว่าจะเป็นในอดีต ปัจจุบัน หรือมีผลไปสู่อนาคต ภาพยนตร์บางเรื่องแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของคนในครอบครัวที่กับอาชีพเชฟ และมีเงื่อนไขสำคัญบางอย่างที่ทำให้ตัวละครเอกต้องทำหน้าที่เชฟอย่างสุดความสามารถ

ในด้านแก่นเรื่อง ของภาพยนตร์ทั้ง 13 เรื่องนี้ ผู้วิจัยพบว่าแก่นเรื่องสามารถแบ่งออกได้เป็นสองลักษณะ คือ

ก. แก่นเรื่องที่มีลักษณะสมจริงสะท้อนสภาพสังคม จนสามารถทำให้ผู้ชมเห็นแง่มุมของเชฟได้ทั้งด้านมืดและด้านสว่าง ผู้ชมรู้สึกตัวละครเป็นปูชนียบุคคลที่ปรากฏอยู่ได้จริงบนโลกใบนี้

ข. แก่นเรื่องที่มีลักษณะเหนือจริงจนแทบจะเป็นแนวอุดมคติ ด้วยการสร้างตัวละครเอกที่มีความสามารถถึงพร้อมทุกด้าน เป็นคนนิสัยดี ทั้งยังมีความสามารถหรือพรสวรรค์ในทักษะการทำอาหารสูงจนผู้ชมเกิดความรู้สึกทึ่งกันว่าเชฟในชีวิตจริงสามารถทำได้เช่นนั้นจริงหรือ

แก่นเรื่องของภาพยนตร์ทั้ง 13 เรื่องสะท้อนให้เห็นถึงสังคมในแวดวงของเชฟที่ต้องต่อสู้ระหว่างเชฟด้วยกันเอง มีเชฟอีกหลายคนที่ต้องตกอยู่ในแวดวงของเพื่อนร่วมงานที่เต็มไปด้วยการแข่งขัน ซึ่งดีชิงเด่น ทրยศหักหลัง การขโมยสูตรอาหาร รวมไปถึงพฤติกรรมของเชฟในด้านมืด การเกี่ยวข้องกับยาเสพติดต่าง ๆ ต้องต่อสู้กับตัวเองเพื่อรักษาระดับความเป็นมาตรฐานของดาวมิชลิน นอกจากนั้นยังต้องต่อสู้กับนักวิจารณ์อาหารทั้งในโลกของโซเชียลและในโลกของสื่อต่าง ๆ เพื่อรักษาชื่อเสียงของตนเองเอาไว้ แต่โดยรวมแล้วแก่นเรื่องทุกเรื่องต่างเป็นไปในทางสร้างสรรค์ ส่งเสริมจิตใจของผู้ชม ให้รู้ซึ่งถึงอุดมการณ์ของเชฟทุกคนว่า ความสุขของการเป็นเชฟ นั่นคือการได้ประกอบอาหารให้ผู้อื่นได้ลิ้มลอง โดยที่ไม่จำเป็นจะต้องเป็นอาหารที่สวยหรู เสริฟในภัตตาคารงดงาม เพียงแค่ผู้ที่รับประทานอาหารจานนั้นมีความสุขก็น่าจะเพียงพอแล้ว

ตามหลักของการสร้างโครงเรื่องโดยทั่วไปแล้ว วรรณกรรมจะต้องมีปมขัดแย้งซึ่งอาจจะเกิดจากสภาพความไม่ลงรอยกันของมนุษย์ อันมีสาเหตุมาจากสิ่งแวดล้อมทางสังคม การอบรมเลี้ยงดู การดิ้นรนต่อสู้เพื่อเอาชนะอุปสรรคบางอย่าง เพื่อให้โครงเรื่องมีความสมจริงและน่าติดตาม เช่นเดียวกับภาพยนตร์ที่ต้องมีปมขัดแย้งหรือปมปัญหาจากกล่าวได้ว่า ความขัดแย้งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของโครงเรื่อง ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของวาทิช จรุงกิจอนันต์ (2538) ที่ว่า “ความขัดแย้งนี้จะเป็นตัวแสดงให้เห็นทิศทางของนวนิยายเรื่องนั้น ๆ” ในงานบทความวิจัยนี้ ผู้วิจัยขอลำดับถึงปมขัดแย้งอันเกิดจากพฤติกรรมของตัวละครที่เป็นเชฟ หมายถึงพฤติกรรมของตัวละครที่แสดงออกมาเพื่อขัดแย้งกับสิ่งที่ตนเองไม่ปรารถนาและเป็นการขัดแย้งที่เกิดจากสิ่งแวดล้อม

ผู้วิจัยพบว่าภาพยนตร์ทั้ง 13 เรื่องนี้ มีความขัดแย้งเพียง 4 ประเภทเท่านั้น ผู้วิจัยสามารถยกตัวอย่างความขัดแย้งที่ปรากฏในภาพยนตร์ ดังตัวอย่าง เช่น

ประเภทของปมขัดแย้ง	ภาพยนตร์	ตัวอย่างเหตุการณ์
ตัวละครกับตัวละคร	Eat Drink Man Women	ความขัดแย้งระหว่างเจี๋ย เจียน ลูกสาวคนรอง และเถ่าซิว จู เกี่ยวกับการประกอบอาชีพเชฟ ด้วยสาเหตุที่ว่าสังคมของเชฟ ไม่เปิดรับเพศหญิง
	Emperore's Cook up a Storm	สกาย โก ตัวละครเอกซึ่งเป็นเชฟ ร้านอาหารเก่าแก่ กับ อัน พอล เชฟมิชลิน 3 ดาว
ตัวละครกับสังคม	Chef	คาร์ล แคลเปอร์ เชฟมือหนึ่งของภัตตาคารอาหารฝรั่งเศส มีความขัดแย้งกับสังคมของนักวิจารณ์บนโลกโซเชียล
	The Hundred Foot Journey	ครอบครัวของฮัสซัน คาคัม ซึ่งเป็นคนอินเดีย มาเปิดร้านอาหารอินเดียที่ประเทศฝรั่งเศส และต้องพยายามเอาชนะอุปสรรคอันยิ่งใหญ่เนื่องจากคนฝรั่งเศส ไม่นิยมรับประทานอาหารอินเดีย
ตัวละครกับธรรมชาติ	Chef of South Polar	นิชิมูระ จุน ได้รับคำสั่งให้ไปเป็นเชฟประจำสถานีวิจัยตรวจวัดอากาศอัตโนมัติขั้วโลกใต้ ที่มีอุณหภูมิอันหนาวเหน็บถึง -54 องศา เขาต้องปรับตัวในการทำอาหารและบริหารจัดการวัตถุดิบต่าง ๆ ในสภาวะการณ์ที่จำกัด

ประเภทของปมขัดแย้ง	ภาพยนตร์	ตัวอย่างเหตุการณ์
ภายในใจของตัวละคร	Burnt	อดัม โจนส์ เป็นเชฟที่ยึดความสมบูรณ์แบบไว้ที่ตึงเกินไปถึงความขัดแย้งภายในใจของเขาจึงมีผลมาจากความมั่นใจในตัวเองมากเกินไป จนสับสนว่าสิ่งที่ตนเองทำนั้นสมควรหรือไม่หรือประสบความสำเร็จพอหรือยังลาออกจากเชฟมิชลินมาตั้งต้นเป็นพนักงานแคะหอยนางรม

นอกจากปมขัดแย้งที่เป็นเส้นให้ให้ผู้ชมติดตามเนื้อหาแล้วในด้านของตัวละคร ยูวาลส์ ชัยศิลป์วัฒนา (2544) กล่าวว่าไว้ว่าตัวละครเป็นสิ่งที่มีความหมายในเรื่องเรื่องความสมจริงของเรื่องนั้น ตัวละครมีความสำคัญเป็นอย่างมาก จำแนกได้เป็น 2 ประเภท คือตัวละครที่เป็นมิติเดียว กับตัวละครที่มีหลายมิติ จากภาพยนตร์ที่นำมาศึกษาพบว่า ตัวละครเอกที่ประกอบอาชีพเชฟถูกนำเสนอในลักษณะของตัวละครหลายมิติ ผู้ชมได้รับรู้เกี่ยวกับลักษณะนิสัยหลาย ๆ ด้านของตัวละครที่มีความลึกและมีพัฒนาการทางด้านพฤติกรรม อุปนิสัย ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงทางด้านความคิดและทัศนคติ เช่น คาร์ล แคลเปอร์ จากเรื่อง Chef ที่มีความมั่นใจในตัวเองไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของนักวิจารณ์ ไม่ยอมเปลี่ยนเมนูอาหารตามความต้องการของเจ้าของร้าน แต่ท้ายที่สุดเขาก็พบว่าความเป็นเชฟที่มีความสุขหมายถึงการเปิดใจให้กว้าง ยอมรับความคิดเห็นต่อคำวิจารณ์ต่าง ๆ เพื่อนำไปสร้างสรรค์เมนูอาหารใหม่ ๆ ที่อร่อยและถูกปากผู้รับประทานหรือ เคท อาร์มสตรอง จากเรื่อง No Reservation ซึ่งเป็นตัวละครเพศหญิงที่มีความจริงจังต่อหน้าที่เชฟของภัตตาคารฝรั่งเศสมากตารางการดำเนินชีวิตของเธอเป็นระเบียบแบบแผนในทุก ๆ วัน เธอเป็นหัวหน้าเชฟที่เปี่ยมไปด้วยพลังของการบริหารจัดการทุกอย่างในห้องครัว แต่สิ่งที่เธอขาดไป คือความเป็นมิตรและความยืดหยุ่นในการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นในที่

การศึกษาลักษณะของตัวละครได้อย่างละเอียดทุกแง่มุมนั้น สิ่งหนึ่ง ที่ช่วยทำให้เห็นลักษณะนิสัยของตัวละครนั้นคือ บทสนทนา บทสนทนาจะสะท้อนบุคลิก เฉพาะตัวรวมไปถึงการสร้างบรรยากาศของเรื่องให้เป็นไปตามธรรมชาติ เช่น ประโยค ที่ เคท อาร์มสตรอง ชอบพูดเสมอว่า “ครัวเป็นสถานที่ของฉัน” นั้นแสดงให้เห็นว่า เธอเป็นคนยึดติดกับหน้าที่การทำงาน มีความเป็นตัวของตัวเองสูง และกลัวที่จะถูกลด บทบาทความสำคัญลง หรือประโยคของ สกาย ซี ที่ว่า “ครูดั้นคือ ราชาของรสชาติ” นั้นก็คือการบอกผู้ชมให้ทราบว่าเขาเห็นความสำคัญของรสชาติอาหารเป็นอย่างมาก และคำพูดของ ชง ซาน ที่ว่า “จงเป็นทีหนึ่ง” ก็ชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่า หากในชีวิตเขานั้นตกลงถึงจุดตกต่ำที่สุดของชีวิตเมื่อใด เขาต้องมุ่งมั่นพยายามกลับขึ้นมาให้ได้ เป็นต้น นอกจากนี้บทสนทนายังช่วยให้เห็นสภาพครอบครัว สภาพสังคม ประเพณี วัฒนธรรม การศึกษา การปกครองสภาพเศรษฐกิจและอื่น ๆ ประกอบไปด้วย

สิ่งที่ทำให้ผู้ชมรู้สึกเหมือนกับได้เอาตัวเข้าไปอยู่ในสถานการณ์จริง ๆ หรือ เป็นส่วนหนึ่งของเรื่องก็คือ ฉากฉากที่ปรากฏอยู่ในภาพยนตร์แนวทำอาหารทั้ง 13 เรื่อง นี้ต่างให้ความสำคัญกับสถานที่เป็นอย่างมากซึ่งก็คือ ห้องครัว ห้องครัวเป็นเสมือนเขต หวงห้ามหรือพื้นที่เฉพาะของพ่อครัว จนตัวละครเอกในภาพยนตร์บางเรื่องยึดพื้นที่ครัว ว่าเป็นพื้นที่ส่วนตัวที่ผู้อื่นไม่สามารถเข้ามาก้าวร้าวได้ แม้ว่าจะเป็นเจ้าของร้านอาหาร หรือบุคคลใด ๆ ก็ตาม ดังนั้น การชมภาพยนตร์แนวนี้จึงเป็นการเปิดประตูให้ผู้ชมเห็น ถึงโลกแห่งการทำครัวที่มหัศจรรย์ ที่ไม่ค่อยปรากฏออกสู่เบื้องหน้าของผู้รับประทาน อาหารซึ่งน้อยคนจะเคยสัมผัส ไม่ว่าจะเป็น ส่วนครัวร้อน ครัวเย็น ห้องบุชเชอร์ หรือ แม้กระทั่งวิธีการปรับปรุงรถยนต์ธรรมดาให้เป็น Food Truck

โดยปกติแล้วกลวิธีการดำเนินเรื่องจะใช้อยู่ 3 วิธีคือ ตามเข็มนาฬิกา ทวนเข็มนาฬิกา และย้อนไปย้อนมา ในภาพยนตร์ที่นำมาศึกษามีกลวิธีการดำเนินเรื่อง ครบทั้ง 3 รูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นการเล่าเรื่องย้อนต้น การเล่าเหตุการณ์ต่างสถานที่ สลับไปสลับมา การผูกเรื่องให้น่าสนใจด้วยการสร้างความใคร่รู้และดึงดูดของผู้ชม ให้ติดตามดูจนจบ ดังเช่น เรื่อง Le Grand Chef ภาคหนึ่งที่เปิดเรื่องด้วยการแข่งขัน ทำอาหารเพื่อสืบทอดตำแหน่งพ่อครัวหลวง และเนื้อเรื่องก็ดำเนินไปด้วยการเล่าย้อน ไปถึงการแข่งขันทำอาหารของบรรพบุรุษของตัวละครเอกในสมัยราชวงศ์โชซอน

ของเกาหลี หรือเรื่อง The Last Recipe ที่เปิดเรื่องมาในยุคสมัยปัจจุบัน และเล่าย้อนไปถึงสมัยพ่อของเขาซึ่งเป็นช่วงการเมืองระหว่างประเทศญี่ปุ่นกับมองโกเลีย และดัดสลับกลับมาให้เห็นถึงความพยายามของตัวละครเอกที่จะค้นหาภูมิหลังชีวิตตนเอง โดยมีเมนูอาหารที่เป็นตัวเชื่อมโยงระหว่างอดีตกับปัจจุบัน

การศึกษาตัวละครอย่างละเอียดทุกแง่มุมไม่ว่าจะจากบทสนทนา หรือการดำเนินชีวิตของตัวละครทำให้ทราบรูปแบบของตัวละครทั้ง 13 ตัวว่าสามารถจัดประเภทได้เป็น ตัวละครที่มีมิติเดียว กับตัวละครที่มีหลากหลายมิติ ซึ่งส่วนใหญ่แล้วด้วยความสมจริงและผู้สร้างตั้งใจสะท้อนตัวตนของเซฟออกมา จึงทำให้ตัวละครแทบทุกตัวมีพฤติกรรมที่มีมิติ มีการพัฒนาลักษณะนิสัยตามสถานการณ์ต่าง ๆ ของเรื่อง ทั้งนี้ความสมจริงของตัวละครก็มีผลมาจากการผูกเรื่องด้วยกลวิธีการดำเนินเรื่องที่มิสเนห์ ซึ่งทำให้ผู้ชมมีความสนใจใคร่รู้ติดตามพฤติกรรมของตัวละครเอกต่อไปจนจบเรื่อง

1.2 การประกอบสร้างตัวละครเอก

ตามทฤษฎีการประกอบสร้าง (Constructionism Approach) ปูรินทร์ (2556) ได้มองว่าความเป็นจริงเป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นมาภายใต้กระบวนการทางสังคม ดังนั้น โลกทางกายภาพหรือโลกเชิงประจักษ์จะมีข้อเท็จจริงแบบนั้นอยู่หรือไม่จึงไม่ใช่ว่าอะไรเนื่องจากมนุษย์สามารถสร้างมันให้เกิดขึ้นจริง ๆ ได้ อย่างกรณีของตัวละครเอกในภาพยนตร์แนวทำอาหารนี้เช่นกัน ที่ในโลกแห่งความเป็นจริงจะเป็นเช่นไรนั้นไม่สำคัญเท่ากับว่าตัวละครในภาพยนตร์ถูกสร้างขึ้นมาในรูปแบบใด และกลวิธีในการประกอบสร้างให้สมจริงนั้นใช้วิธีการใด เนื่องจากภาพลักษณ์ของเซฟในภาพยนตร์แนวทำอาหารทั้ง 13 เรื่องได้ถูกสร้างขึ้นไม่ว่าจะในลักษณะบวกหรือลบก็ต้องย่อมมีผลต่อมุมมองของผู้ชมที่มีต่อผู้ที่ประกอบอาชีพเซฟ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเชื่อว่าเซฟจะต้องมีภาพลักษณ์แบบที่ปรากฏอยู่ในภาพยนตร์ซึ่งอาจมีความแตกต่างจากลักษณะจริงที่ปรากฏอยู่ในสังคม

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า ภาพยนตร์เป็นสื่อรูปแบบหนึ่งที่เป็นตัวกลางสร้างความหมายผ่านภาพ เสียง หรือสิ่งต่าง ๆ ให้กับผู้ชม ผู้ชมมีโอกาสที่จะซึมซับสิ่งที่ส่งผ่านออกมาได้ง่ายทั้งสาระของวิถีชีวิต คุณค่า ความหมาย และ จิตสำนึก

ของสังคม เชฟในภาพยนตร์แนวทำอาหารทั้ง 13 เรื่องแสดงให้เห็นชัดเจนว่า คุณลักษณะของเชฟถูกประกอบสร้างโดยมีหลายองค์ประกอบที่สำคัญเป็นอย่างมาก เช่น ครอบครัวยุทธศาสตร์ ศาสนา สังคมรอบตัว เป็นต้น แสดงว่าภาพยนตร์ได้ทำหน้าที่ในการเลือกความเป็นจริงบางลักษณะของโลกเชิงประจักษ์มานำเสนอให้กับผู้ชม เนื่องจากตัวละครเอกที่ประกอบอาชีพเชฟเหล่านั้นค่อนข้างมีความซับซ้อน การที่ผู้ชมจะทำความเข้าใจที่มาของคุณลักษณะของเชฟแต่ละตัวได้ ต้องศึกษาโดยผ่านตัวละครเอกในภาพยนตร์ซึ่งทำหน้าที่เป็นตัวกลางนั่นเอง

1.2.1 บุคลิกภาพของตัวละครเอก

บุคลิกภาพของตัวละครหมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของตัวละครใดตัวละครหนึ่ง ที่ทำให้ผู้ชมสามารถเข้าใจได้ว่า บุคคลนั้น ๆ แตกต่างจากคนทั่วไปอย่างไร ตัวละครที่กำหวัใจของผู้ชมไว้ได้ คือตัวละครที่มีความซับซ้อนในบุคลิกภาพ ความคิด อารมณ์ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมและทำให้พฤติกรรมของตัวละครเหล่านั้นดูสมเหตุสมผลในสายตาของคนทั่วไป ตัวละครที่เห็นได้รอบด้านมีหลายมิติหรือมีลักษณะเฉพาะตัวอันโดดเด่นเพียงพอ ย่อมทำให้ผู้ชมเกิดอารมณ์ร่วมและโน้มน้าวความรู้สึกได้เป็นอย่างดี (ศุภรดา สุขประเสริฐ, 2557) บุคลิกภาพของตัวละครมี 2 ประเภท ประกอบด้วย บุคลิกภาพภายนอก และบุคลิกภาพภายใน

จากการศึกษาพบว่า บุคลิกภาพภายนอกของตัวละครเอกที่ประกอบอาชีพเชฟมักจะแต่งกายเรียบร้อย สะอาดสะอ้าน มีการเคลื่อนไหวที่คล่องแคล่วว่องไว พุดจาจะฉาน เสียงดัง ฟังชัด เนื่องจากสภาพการทำงานในครัวค่อนข้างต้องอาศัยความฉับไว โดยเฉพาะเชฟที่อยู่ในห้องครัวของภัตตาคารขนาดใหญ่ ส่วนบุคลิกภาพภายในนั้น เป็นลักษณะนิสัยเฉพาะด้านของตัวละครที่เกิดจากความรู้สึกในจิตใจแล้วแสดงออกมามีพฤติกรรม จึงปรากฏให้ผู้ชมเห็นได้อย่างชัดเจนว่า บุคคลที่เป็นเชฟต้องมีปัญญาความรู้เฉพาะด้าน ซึ่งอาจจะผ่านการอบรมสั่งสอนจากต่างวาระต่างสถานที่ บุคลิกภาพภายในของตัวละครเอกเหล่านี้ ล้วนแต่มีความแตกต่างกันไปตามแรงบันดาลใจจากสภาพแวดล้อมที่ต่างกัน แต่โดยรวมแล้วบุคลิกภาพภายในของตัวละครที่เป็นเชฟต้องมี คือ ความมุ่งมั่นและทะเยอทะยาน เพื่อให้ตนเองประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน

1.2.2 บริบทแวดล้อมของตัวละครเอก

บริบทแวดล้อม มีความสำคัญกับการประกอบสร้างของตัวละครเอกมาก การคำนึงถึงบริบทแวดล้อมของตัวละครเอก อันได้แก่ ภูมิหลังชาติกำเนิด พื้นฐานครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู การศึกษา สภาพแวดล้อม ฯลฯ พบว่าสอดคล้องกับพฤติกรรมของตัวละครเอกที่ประกอบอาชีพเซฟ ซึ่งจะประสบความสำเร็จในวิชาชีพหรือไม่นั้น ล้วนได้รับผลสืบเนื่องมาจากบริบทแวดล้อมตามที่กล่าวมาแล้วทั้งสิ้น ตัวละครเอกบางตัวเติบโตมาในครอบครัวที่ประกอบอาชีพเป็นพ่อครัว การสืบทอดเจตนาารมณ์ของครอบครัวย่อมเป็นเรื่องปกติ หรือตัวละครบางตัวมีสถานภาพทางครอบครัวที่ไม่ค่อยมั่นคง การประสบความสำเร็จในอาชีพเซฟกลายเป็นสิ่งกดดันให้มีความมุ่งมั่นพยายามมากกว่าคนทั่วไป

1.2.3 มุมมองต่อชีวิตและการทำงาน

มุมมองและทัศนคติเป็นเรื่องสำคัญที่กำหนดชีวิตของมนุษย์ เพราะสองสิ่งนี้หมายถึงแนวความคิดเห็นความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งอาจจะดีหรือไม่ดีก็ได้ มุมมองหรือความคิดเห็นนั้น เกิดจากการอบรมเลี้ยงดู สภาพแวดล้อมความเป็นอยู่ การศึกษา รวมไปถึงประสบการณ์ที่ผ่านมา การที่ตัวละครเอกได้รับการปลูกฝังให้มีมุมมองต่อชีวิตที่ดีหรือเป็นด้านบวก ก็จะมีผลทำให้เกิดความกระตือรือร้น ชีวิตการทำงานผ่านพ้นไปได้ด้วยดีมีความสุข มุมมองที่ดีสามารถเปลี่ยนวิธีการมองโลกรอบข้างตลอดจนเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ผ่านเข้ามาในชีวิตได้ ดังเห็นได้จากตัวละครเอกที่เป็นเซฟหลาย ๆ ตัวว่า การมีทัศนคติต่อชีวิตในแง่บวก แม้จะพบกับเหตุการณ์ที่เลวร้ายในชีวิต หากพวกเขาปรับเปลี่ยนมุมมอง วิถีชีวิตนั้นก็กลายเป็นโอกาสอันดีที่ทำให้มีโอกาสดำเนินชีวิตในแง่บวกที่แปลกใหม่มากขึ้นกว่าเดิม ดังนั้น มุมมองต่อชีวิตจึงมีความสัมพันธ์กับการทำงานอย่างแยกไม่ออก

ส่วนในด้านข้อมูลทั่วไปของตัวละครนั้น จากการศึกษาตัวละครเอกที่ประกอบอาชีพเซฟ สามารถแบ่งข้อมูลทั่วไปของตัวละครได้ดังนี้

1. ช่วงอายุของตัวละครที่ประกอบอาชีพเชฟ	
ช่วงอายุ	ตัวละครเอก
อายุ 20-30 ปี	อัสซัน คาคัม, ชง ซาน, สกาย โก, ซาซากิ มิตสึรุ และเคท อาร์มสตรอง
อายุ 30-40 ปี	นิชิมูระ จุน, คาร์ล แคลเปอร์, อเล็กซอง, อดัม ไจนส์
50 ปีขึ้นไป	เถาซิว จู, หวัง ปิง ยี่, จูเลีย ไชน์

2. เชื้อชาติของตัวละครที่ประกอบอาชีพเชฟ	
เชื้อชาติ	ตัวละครเอก
ชาวตะวันออก	อัสซัน คาคัม, ชง ซาน, สกาย โก, ซาซากิ มิตสึรุ, นิชิมูระ จุน, เถาซิว จู และ หวัง ปิง ยี่
ชาวตะวันตก	คาร์ล แคลเปอร์, อเล็กซอง, อดัม ไจนส์, จูเลีย ไชน์ และเคท อาร์มสตรอง

3. สถาบันการศึกษาของตัวละครที่ประกอบอาชีพเชฟ	
การศึกษา	ตัวละครเอก
ศึกษาจากสถาบันทำอาหาร	ชง ซาน, ซาซากิ มิตสึรุ, จูเลีย ไชน์, นิชิมูระ จุน, เถาซิว จู, หวัง ปิง ยี่ และ อเล็กซอง
ศึกษด้วยตัวเอง	คาร์ล แคลเปอร์, สกาย โก, อดัม ไจนส์, อัสซัน คาคัม และเคท อาร์มสตรอง

อภิปรายผล

จากการศึกษารูปแบบการนำเสนอภาพลักษณ์ของเชฟในภาพยนตร์แนวทำอาหาร ไม่ว่าจะเป็นตัวละครจากภาพยนตร์ทางตะวันออกหรือตะวันตก ต่างก็สะท้อนให้เห็นว่า ผู้ที่ประกอบอาชีพเชฟมักเป็นคนที่อยู่ในช่วงวัย 20 – 40 ปี ซึ่งเป็นช่วงวัยที่แข็งแรง สมบูรณ์ มีความใฝ่ฝันในสิ่งที่อยากจะทำ และมักจะพบอะไรใหม่ๆ ในชีวิตการทำงาน อยู่เสมอ ตัวละครบางตัวค่อนข้างเป็นคนที่ตัดสินใจเร็ว คิดแล้วทำทันที ดังเช่นการ

ก้าวออกจากกรอบชีวิตเชฟเดิม ๆ ในภัตตาคารอันหรูหราของคาร์ล แคลเปอร์ จากเรื่อง Chef ที่ออกมาประกอบธุรกิจ Food Truck ที่ขายอาหารธรรมดาอย่างแซนวิชหรือแฮมเบอร์เกอร์ ด้วยสาเหตุที่ไม่พอใจกับคำวิจารณ์ของบล็อกเกอร์อาหารชื่อดังคนหนึ่ง นอกจากนี้ ยังมีตัวละครหลายตัวที่หลงไปกับทางชีวิตที่มีด้า เช่น ดิเดาเสฟติด อาจเป็นเพราะเมื่อผลตอบแทนด้านตัวเงินมีมาก ประกอบกับงานในครัวเป็นงานที่เครียดอะไรก็ตามที่เป็นสิ่งผ่อนคลายจึงมีความจำเป็นกับอาชีพเชฟมาก แต่เมื่ออายุเกิน 30 ปีไปแล้ว ตัวละครที่ประกอบอาชีพเชฟมักมีตำแหน่งหน้าที่การงานที่มั่นคง หากไม่ได้ตำแหน่งเป็น Sous Chef ก็จะได้เป็น Executive Chef และเริ่มมองไปถึงอนาคตข้างหน้าว่า สิ่งที่ตนเองต้องการอย่างแท้จริงคืออะไร ตัวละครบางตัวเริ่มไม่ให้ความสำคัญกับสิ่งของเงินทองหรือวัตถุนอกกาย แต่ให้ความสำคัญของจิตใจคนในครอบครัวหรือคนที่ได้รับประทานอาหารที่ตนเองปรุงมากกว่า เช่น เก้าชิว จู เซฟวัย 60 ปีกว่าจากเรื่อง Eat Drink Man Women ที่เกษียณอายุจากการเป็นหัวหน้าเชฟของภัตตาคารจีน และต้องรับหน้าที่ทำอาหารดูแลลูกสาวทั้งสามคนในครอบครัว หรือ หวัง ปิง ยี่ จากเรื่อง Kung Fu Chef ที่เริ่มวางมือจากการเป็นผู้ทำอาหาร กลายมาอยู่ในบทบาทของครูผู้สอนการทำอาหารให้กับคนรุ่นหลังแทน ช่วงอายุของตัวละครเป็นปัจจัยที่ทำให้เห็นว่า ยังมีอายุสูงมากขึ้น การประกอบอาชีพยังมีทักษะและประสบการณ์ที่เพิ่มขึ้นตามไปด้วย การทำอาหารอยู่ภายใต้สิ่งที่ถูกที่ควร ไม่เป็นไปตามความรู้สึกส่วนตัว อารมณ์ ควบคุมสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ รวมทั้งมีความรอบคอบ เปิดใจรับความคิดเห็นของผู้อื่นได้มากกว่า

เป็นที่น่าสังเกตว่า การนำเสนอภาพลักษณ์ของเชฟในภาพยนตร์มีความแตกต่างกันระหว่างภาพยนตร์ของประเทศทางตะวันออกและประเทศทางตะวันตก กล่าวคือ การนำเสนอตัวละครของเชฟในภาพยนตร์ตะวันออกค่อนข้างมีแนวการสร้างที่เหนือจริงมากกว่าการนำเสนอตัวละครของเชฟในภาพยนตร์ตะวันตก เช่น การนำวิทยายุทธมาประกอบการทำอาหาร หรือการใช้มีดแล่เนื้อสัตว์ต่าง ๆ ที่ผสมผสานไปกับท่วงท่าการเล่นกังฟู จากเรื่อง Le Grand Chef , Le Grand Chef II และ Kung Fu Chef เป็นต้น ซึ่งการนำเสนอตัวละครในรูปลักษณะดังกล่าวทำให้ผู้ชมรู้สึกถึงความน่ามหัศจรรย์ในอาชีพเชฟ เพราะความเหนือจริงมิได้ปรากฏอยู่ในส่วนของการดำเนินชีวิตของ

ตัวละครเอก แต่มุ่งเน้นสร้างความอัศจรรย์ใจในทางฝีมือการทำอาหารโดยเฉพาะ ซึ่งการสร้างตัวละครแนวนี้กระตุ้นให้ผู้ชมเกิดความคลางแคลงใจกับ “ความจริง” ของความเป็นเชฟจนไม่สามารถจำแนกได้ว่าอะไรคือ “ความเป็นจริง” และอะไรคือ “ความมหัศจรรย์” ถือได้ว่า การนำเสนอภาพลักษณ์ในการประกอบอาหารของตัวละครเอกที่มีส่วนของความเป็นสัจนิยมมหัศจรรย์แฝงผ่านตัวละครออกมาได้อย่างแนบเนียนนี้เอง จึงเท่ากับเป็นการสื่อให้ผู้ชมทราบถึงความสำคัญของอาชีพเชฟ ซึ่งนับว่าเป็นลักษณะเด่นประการหนึ่งที่ปรากฏอยู่ในภาพยนตร์แนวทำอาหารของประเทศทางตะวันตก

ส่วนการนำเสนอภาพลักษณ์ของเชฟในภาพยนตร์แนวทำอาหารของประเทศทางตะวันตกนั้นมักจะเป็นไปในรูปแบบที่เน้นความสมจริงหรือสัจนิยมเป็นหลัก ที่หมายถึงตัวละครแนวที่พยายามให้ความรู้สึของผู้ชมใกล้เคียงกับชีวิตจริง สมเหตุสมผล โดยอาศัยการดำเนินเรื่องที่เห็นภาพแจ่มชัด เหตุการณ์น่าเชื่อถือ ตัวละครมีแรงจูงใจในการกระทำการบางสิ่งบางอย่าง ตัวละครเพศชายหญิงทั้งหมดที่นำมาศึกษาแสดงให้เห็นถึงธรรมชาติของความเป็นมนุษย์อย่างชัดเจน อันประกอบไปด้วย อารมณ์รัก อารมณ์โกรธ อารมณ์เกลียด อารมณ์ดีใจ อารมณ์เสียใจ อารมณ์ผิดหวัง อารมณ์สมหวัง ฯลฯ รวมไปถึงบุคลิกภาพและลักษณะของพฤติกรรมการแสดงออกต่างๆ ที่มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

การนำเสนอภาพลักษณ์ของตัวละครเชฟทั้ง 12 ตัวนั้น มีแนวการสร้างทั้งหมด 3 แบบ คือ

1. สร้างแบบสมจริง 8 ตัว ได้แก่

1. เก้าชีวิต จู	2. นิชิมูระ จุน
3. ฮัสซัน คาคัม	4. คาร์ล แคสเปอร์
5. อัดัม โจนส์	6. อเล็กซอง
7. เคท อาร์มสตรอง	8. จูเลีย ไชน์

2. สร้างแบบเหนือจริง 3 ตัว คือ

1. หวัง ปิง ยี่
2. ชง ซาน และ
3. สกาย โก

3. สร้างแบบผสมผสาน เพียง 1 ตัว คือ ซาซากิ มิตสึรุ

ดังนั้น การประกอบสร้างของตัวละครจึงเป็นการสร้างที่เกิดจากองค์ประกอบ คือ บุคลิกภาพของตัวละครเอกไม่ว่าจะเป็นบุคลิกภาพภายในหรือบุคลิกภาพภายนอก บริบทแวดล้อมของตัวละครเอก ทั้งในด้านภูมิหลัง ชชาติกำเนิด พื้นฐานของครอบครัว การอบรมเลี้ยงดูหรือการศึกษา ซึ่งทั้งหมดที่กล่าวมานั้นมีผลทำให้เกิดภาพลักษณ์ของเชฟในลักษณะที่แตกต่างกัน ดังนี้ คือ

ลักษณะของภาพลักษณ์	พฤติกรรมของเชฟ
ภาพลักษณ์แบบนิยมความสมบูรณ์แบบ	จดจำและคงไว้ซึ่งสูตรของการปรุงอาหาร ถูกต้องครบถ้วนทุกขั้นตอน วิธีการปรุง คุณภาพ ของวัตถุดิบ
ภาพลักษณ์ความเป็นมืออาชีพ	แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ ทำงานเป็นทีมได้ ใช้อุปกรณ์ทำครัวทุกชนิดได้อย่างคล่องแคล่ว
ภาพลักษณ์ความเจ้าระเบียบ	ความมีระเบียบทุกขั้นตอนของการทำงาน การวางแผนงาน การจัดระเบียบในห้อง ปฏิบัติงาน การจัดจานอาหาร
ภาพลักษณ์อารมณ์ร้อนควบคุมตนเองไม่ได้	ใจร้อน หยาบคาย เจ้าอารมณ์ โผงผาง
ภาพลักษณ์ความเชื่อมั่นในตนเองสูง	มีความเป็นตัวของตัวเองสูง ไม่ยอมรับความคิด เห็นของผู้อื่นเกี่ยวกับอาหารที่ตนเองปรุง ไม่เปลี่ยนแปลงในสิ่งที่คิดว่าตนเองทำถูกต้องแล้ว

หากนำทฤษฎีสัญญะวิภาษวิทยามาช่วยอธิบายภาพลักษณ์ของเชฟในภาพยนตร์เพิ่มเติมจะพบว่า เฟอร์ดินานด์ เดอ โซซูร์ (ธัญญา สังขพันธานนท์, 2560) ได้กล่าวไว้ว่า สัญญะไม่จำเป็นต้องเป็นเครื่องหมายในภาษาอย่างเดียว แต่ยังรวมไปถึงเครื่องหมายอื่นๆ อีกด้วย ภาพยนตร์ก็สามารถเป็นสัญญะได้เช่นกัน สัญญะประกอบด้วยสองส่วนคือ รูปสัญญะ (signifier) ซึ่งหมายถึงสิ่งที่ให้ความหมาย อาจปรากฏในรูปของถ้อยคำที่พูดและเขียน หรือภาพต่าง ๆ กับความหมายสัญญะ (signified) ได้แก่ สิ่งที่เกิดขึ้นในใจ หรือมโนทัศน์อันเป็นความหมายที่เกิดขึ้นจากรูปสัญญะนั้นเอง แนวการสร้างตัวละครเชฟก็สามารถสื่อออกมาเป็นสัญญะที่มีความหมายให้เราได้เข้าใจเช่นกัน ตัวละครเชฟในภาพยนตร์บางเรื่อง เช่น Chef, Eat Drink Man Women หรือ Chef of South Pole มีความธรรมดาลักษณะ ไม่มีสิ่งที่เกินความคาดหมาย ตัวละครเป็นตัวตนคนจริง ๆ ตามที่ปรากฏอยู่ในสังคม จากการวิเคราะห์พบว่า พฤติกรรมเหล่านั้นมีรูปสัญญะที่มีความหมายตรงตัว สื่อให้ผู้ชมเข้าใจได้ชัดเจน เช่น เชฟจะต้องเป็นบุคคลที่มีความเป็นระเบียบสูง แต่งกายถูกต้องและสะอาดสะอ้านเสมอ สวมผ้ากันเปื้อนทุกครั้งที่ทำอาหาร ตรวจความเรียบร้อยของอาหารทุกจานก่อนเสิร์ฟโดยใช้ผ้าเช็ดขอบจานที่มีอาหารเปื้อน การออกไปเลือกสรรหาวัตถุดิบที่มีคุณภาพดีด้วยตนเอง เพื่อให้อาหารมีความสมบูรณ์ให้มากที่สุด ในขณะเดียวกัน ตัวละครที่เชฟในภาพยนตร์บางเรื่องก็ถูกนำเสนอออกมาในรูปลักษณะของความมหัศจรรย์หรือความเหนือจริง เช่น การเลาะเปิดทั้งตัวออกจากหนังในเวลาไม่กี่นาที ของสกาย โก หรือการต่อสู้ด้วยวิชากังฟูไปพร้อม ๆ กับทำอาหารไปด้วยได้ ของหว่ง ปิง ยี่ อาจเป็นการสื่อให้เห็นถึงความหมายสัญญะที่แสดงถึงความเป็นเชฟมืออาชีพต้องมีความสมบูรณ์แบบ มีทักษะในการใช้อุปกรณ์ทำครัวได้หลากหลายชนิด ทั้งยังต้องมีความพิเศษในการประกอบอาหารที่ต่างจากหรือเหนือกว่าบุคคลทั่วไป

อาจกล่าวได้ว่า ภาพลักษณ์ของเชฟในภาพยนตร์เป็นสัญญะที่บอกให้ทราบถึงอาชีพเชฟว่ามีใช้เพียงแค่นั้นที่ปรุงอาหารได้รสชาติอร่อยถูกใจคนทาน แต่เป็นคนที่ทำอะไรได้มากกว่านั้น เป็นทั้งผู้บริหาร เป็นทั้งผู้นำทีม เป็นทั้งเพื่อนร่วมงาน รวมไปถึงเป็นลูกน้องที่ดีด้วย ดังที่ แอนโทนี บอร์เดน (2545) ได้กล่าวไว้ในหนังสือ Kitchen Confidential ว่า “ผมกลายเป็นเชฟที่แท้จริง หมายถึงเป็นคนที่สามารถจัดการครัว

ดำเนินงานครัว และที่สำคัญที่สุดเป็นผู้นำครัว มีความสามารถและรับผิดชอบ เป็นผู้นำที่ผสมผสานระหว่างการเป็นคนดีและเป็นคนชั่ว ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นในงานนี้"

สรุปผล

จากการศึกษาพบว่า การนำเสนอภาพลักษณ์ตัวละครทั้งหมดนั้น มีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบของการสร้างวรรณกรรมอย่างชัดเจน ผู้วิจัยจึงใช้ องค์ประกอบหลัก ๆ ในการวิเคราะห์วรรณกรรมได้แก่ แก่นเรื่อง ปมขัดแย้ง การสร้าง ตัวละคร ฉาก บทสนทนาและกลวิธีการดำเนินเรื่อง มาศึกษาการนำเสนอภาพลักษณ์ ของตัวละครเอกที่ประกอบอาชีพเซฟทั้ง 12 ตัวด้วย ในด้านของแก่นเรื่อง หรือสารัตถะ ของเรื่อง อย่างไรก็ตามภาพยนตร์แนวทำอาหารทั้งหมดล้วนแต่มีความประสงค์ ที่จะถ่ายทอดสาระความเป็นจริงเกี่ยวกับอาชีพเซฟ และยังสอดแทรกคติข้อคิดข้อเตือนใจของชีวิตมนุษย์ไปยังผู้ชมได้อย่างน่าสนใจ

การนำเสนอภาพลักษณ์ของตัวละครเซฟในภาพยนตร์จะเน้นความสมจริง เป็นหลักใหญ่ การนำเสนอองค์ประกอบด้านวรรณกรรมมาศึกษา เช่น การวางโครงเรื่อง แก่นเรื่อง ปมขัดแย้ง กลวิธีการดำเนินเรื่อง ฉาก ที่ปรากฏอยู่ในภาพยนตร์มาร่วมศึกษา ด้วย ทำให้เห็นการนำเสนอชัดเจนมากยิ่งขึ้น เพราะการผูกเรื่องด้วยกลวิธีการดำเนิน เรื่องที่มีเสน่ห์ เชื่อมโยงไปถึงปมขัดแย้งอันเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้ชมเกิดความสนใจ ใคร่รู้ และยังมีส่วนในการประกอบสร้างตัวละครไม่ว่าจะเป็นด้านอุปนิสัยใจคอ รวมไปถึงความรู้สึกนึกคิดของตัวละครแต่ละตัวได้อย่างมีมิติ อาทิ อเมริกัน จีน ไต้หวัน เกาหลี ฝรั่งเศส อินเดีย และญี่ปุ่น แสดงให้เห็นการขัดแย้งกันของตัวละครที่มีมุมมอง ความคิดที่มีพื้นฐานต่างกัน เซฟชาวตะวันตกมักก็มีความเป็นตัวของตัวเองสูงไม่ว่าจะเป็น ด้วยวาจาหรือการกระทำ ส่วนเซฟตะวันออกมักจะทำให้ความสำคัญและเคารพผู้อาวุโส โดยเฉพาะบุคคลที่เป็นต้นแบบในการดำเนินชีวิต เป็นต้น ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่า การศึกษาการนำเสนอภาพลักษณ์ของตัวละครที่ประกอบอาชีพเซฟ ทำให้เข้าใจถึง อาชีพเซฟในภาพยนตร์ ในแง่มุมที่แตกต่างไปจากเดิม

สรุปได้ว่า การนำเสนอภาพลักษณ์มีความสัมพันธ์ระหว่างรูปสัญลักษณ์กับความหมายสัญลักษณ์ โดยอาจมีวัฒนธรรมของสังคมหรือประเทศนั้น ๆ มาเกี่ยวข้องด้วย มีใช้อยู่ที่สัญลักษณ์เพียงอย่างเดียว ทำให้เห็นภาพลักษณ์ของเชฟในลักษณะที่แตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ ผลการศึกษายังพบอีกว่า ภาพลักษณ์ของเชฟที่ปรากฏในภาพยนตร์ทั้ง 13 เรื่อง มีทั้งภาพลักษณ์เชิงบวก ซึ่งหมายถึง ภาพที่เกิดจากความนึกคิดของบุคคลที่เป็นไปในทางที่ดีหรือสร้างสรรค์ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556 หน้า 656, 808) เช่น ภาพลักษณ์แบบนิยมความสมบูรณ์แบบ ภาพลักษณ์ความเป็นมืออาชีพภาพลักษณ์ความเจ้าระเบียบ เป็นต้น และภาพลักษณ์เชิงลบ ซึ่งหมายถึง ภาพที่เกิดจากความนึกคิดของบุคคลที่เป็นไปในทางที่ตีหรือทางทำลาย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556 หน้า 808, 1034) เช่น ภาพลักษณ์อารมณ์ร้อนควบคุมตนเองไม่ได้ ภาพลักษณ์ความเชื่อมั่นในตนเองสูง เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาเพิ่มเติมในด้านการเปรียบเทียบระหว่างการนำเสนอภาพลักษณ์ของเชฟจากตัวบทดั้งเดิมกับเชฟที่ปรากฏในภาพยนตร์ที่มีการดัดแปลงมาจากวรรณกรรมหรือมังงะ ซึ่งอาจทำให้เกิดช่องว่างในการตีความภาพลักษณ์ของเชฟได้
2. สามารถศึกษาในด้านการสื่อความหมายโดยผ่านอาหารที่ตัวละครปรุงขึ้นว่าส่งผลต่อการดำเนินเรื่องอย่างไร ซึ่งสามารถทำให้มองเห็นภาพรวมของภาพยนตร์แนวท้ออาหารได้ละเอียดลึกซึ้งมากขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเล่มนี้จะเสร็จสมบูรณ์ไม่ได้หากขาดการสนับสนุนจากคณะผู้บริหารรวมทั้งฝ่ายวิจัยและการพัฒนา วิทยาลัยดุสิตธานี ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณาให้คำแนะนำและเป็นที่ปรึกษาอย่างดีเสมอมา

รายละเอียดเกี่ยวกับผู้เขียน

ประวัติการศึกษา: การศึกษามหาบัณฑิต เอกภาษาไทย (กศ.ม.)

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ครุศาสตรบัณฑิต สาขาการสอนภาษาไทย (ค.บ.)

วิทยาลัยครูสวนสุนันทา

หน่วยงานสังกัด: อาจารย์ประจำภาคมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

สำนักบริหารธุรกิจและศึกษาทั่วไป

วิทยาลัยดุสิตธานี กรุงเทพมหานคร

เอกสารอ้างอิง

กาญจนา แก้วเทพ. (2537). *วิจารณ์หนังทัศนะใหม่ 2*. กรุงเทพมหานคร: เชนเดิร์นเพลส
ทำเรื่องเล่นให้เป็นเรื่องใหญ่. (12 กันยายน 2019) สืบค้นเมื่อวันที่ 19 กันยายน 2562

จาก [https://th-th.facebook.com/pg/tumruenglen/posts/?ref=page_](https://th-th.facebook.com/pg/tumruenglen/posts/?ref=page_internal)
internal

ธัญญา สังขพันธานนท์. (2560). *แว่นวรรณคดีทฤษฎีร่วมสมัย*. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์นาคร.

นิตา บุรณวงศ์. (2563). *งานวิจัยเรื่องการศึกษาคุณลักษณะของเซฟที่ปรากฏ
ในภาพยนตร์แนวทำอาหาร. ภาคมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัย
ดุสิตธานี*

ปริญทร์ นาคสิงห์. (2556). *การประกอบสร้างตัวตนเกย์ในภาพยนตร์*. สืบค้นเมื่อ 29
มิถุนายน 2563 จาก [https://so04.tci-thaijo.org/index.php/socku/article/](https://so04.tci-thaijo.org/index.php/socku/article/view/79865)
view/79865

พัชรพล จินนิกร. (2559). *การศึกษาภาพลักษณ์ของตัวละครเซฟในวรรณกรรมเรื่อง
ผู้ชนะสิบทิศ*. ปริญญาโทศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ยุวพาส์ ชัยศิลป์วัฒนา. (2544). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวรรณคดี*. คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2

- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ:นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์
- วาณิช จรุงกิจอนันต์. (2538). *ศาสตร์แห่งเรื่องสั้นและนิยาย*. กรุงเทพมหานคร :
รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์
- ศุภรดา สุขประเสริฐ. (2557). *ศิวาราตรี การวิเคราะห์ตัวละครเอกและโลกทัศน์*.
ปริญญานิพนธ์ศิลปศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยนเรศวร
- อัญชลี ชัยวรพร. (2558). *ภาพยนตร์ในชีวิตไทย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
ภาพพิมพ์
- แอนโทนี บอร์ดเดน. (2545). *Kitchen Confidential*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
มติชน